

VERKSAMHETSBERÄTTELSE

FÖR 1976

HÖLÖ HEMBYGDSFÖRENING

Styrelsen för Hölö Hembygdsförening får genom följande berättelse, resultat- och balansräkning avge redovisning över sin förvaltning av föreningens angelägenheter under verksamhetsåret 1976, tiden 7 februari 1976 - 11 februari 1977, samt räkenskapsåret = kalenderåret 1976.

Utveckling och medlemsantal

Föreningen har under året kunnat glädja sig åt ett ökat förtroende och en snabb tillväxt. Verksamhetsåret har präglats av en mycket livlig aktivitet. Ortsbefolkningens uppslutning runt föreningens verksamheter har överträffat alla förväntningar. Detta stora intresse från allmänheten har medfört att medlemsantalet under året mer än fördubblats. Antalet medlemmar är därigenom i januari 1977 225 st. Denna utveckling ger klart besked om att föreningen fyller ett stort behov och att den nu har en bred förankring inom Hölö-Mörkö området.

Styrelse

Vid 1976 års årsmöte valda styrelsemedlemmar har efter konstituering haft följande arbetsordning:

Ordförande:	Ivar Högström
Vice ordförande:	Harry Sandberg
Sekreterare:	Maj-Britt Ström
Kassör:	Vera Gustavsson
Verksamhetsledare:	Einar Eriksson
Ledamöter:	Gunnar Eriksson
"	Ingemar Carlsson
"	Olle Ohlsson
"	Olof Olofsson

Som personliga suppleanter: har verkat:

Gun Larsson	för	Einar Eriksson
Karl Erik Andersson	"	Gunnar Eriksson
Mimmi Mohlin	"	Vera Gustavsson
Isidor Jansson	"	Ingemar Carlsson
Erik Lindqvist	"	Olle Ohlsson
Gert Johansson	"	Olof Olofsson
Karl Erik Johansson	"	Harry Sandberg
Georg Purkhold	"	Maj-Britt Ström

Revisorer:

Revisorer har varit Ingvar Jonsson och Inger Frisch med suppleanterna Sven Olof Rundqvist och Otto Stafverfeldt.

Valnämnd

Valnämnden har bestått av Gun Pettersson (sammankallande) samt Sven Björklund och Lennart Jonsson. Suppleanter har varit Åke Lindahl, Siri Ohlsson och Gunvor Svensson.

Representanter

Till att representera föreningen vid distrikt och kretsmöten valdes Vera Gustavsson, Ivar Högström, Harry Sandberg och Maj-Britt Ström.

Medlemsavgifter

Enligt beslut vid årsmötet fastställdes medlemsavgiften för 1976 till 20:-/medlem, samt 10:- för pensionärer och familjemedlemmar.

Sammanträden

Den omfattande verksamheten som föreningen bedrivit under året har medfört en stor men stimulerande arbetsbelastning för styrelsen. Under året har hållits 66 av styrelsen arrangerade sammankomster enligt nedan:

Styrelsesammanträden:	13 st
Sammanträden i utredningsgruppen för Bygdedräkt i Hölö-området:	5 st
Sammankomster i samband med Årsmöte och Brunnslivsdagen	9 st
Rundvandring bland Hölös fornminnen	1 st
Informationskväll	1 st
Sammankomster i samband med anskaffande av verksamhetslokal och hembygdsgård.	4 st
Sammanträde med kommunrepresentanter på Torekällberget	1 st
Studiecirkelsammanträden	32 st

Arrangemang

1. I samband med årsmötet -76 höll Ivar Högström ett föredrag om Hölöbygden genom 3000 år och visade DIA-bilder. Sedan serverades ärter med fläsk, hemkokta på gammalt vis. Till detta bjöds varm punch och hemlagat mjöd. Därefter följde div. festarrangemang med trubadursång m m.
2. En vandring till Hölö fornborgar arrangerades söndagen den 20 juni.
3. För att minna om Åby hälsobrunn arrangerades en "brunnslivsdag" lördagen den 14 augusti, med bl a följande arrangemang:
 Järna Orkesterförenings "Mässingsoktett" spelade 1800-talsmusik Ivar Högström informerade om "Åby hälsobrunn" och presenterade sin skrift "Hölöpasset med Åby brunn", som kunde köpas under arrangemangen. Deltagarna fick tillfälle att smaka på Åby brunns hälsovatten. 32 st föreningsmedlemmar i 1800-tals dräkter dansade brunnslivsdanser till Mässingsoktetten.
 Den från brunnslivet välkända "grötlunken" fick deltagarna gå till Mässingsoktettens toner. Prosten Åke Berger avslutade grötlunken med en kort andaktstund, som bruket var under brunnslivets dagar. Sedan följde allmän dans och andra festarrangemang.

4. En informationskväll för medlemmarna hölls fredagen den 26 nov. Föreningens ordförande informerade om föreningsverksamheten och berättade till ljusbilder om Hölöbygdens historia. Sedan blev det allmän diskussion om föreningens verksamhet och bygdens historia, medan föreningen bjöd på kaffe.

Debatt och information

I samband med studiecirkelverksamheten 76-77 över ämnet "Hölöbygden i dag och i morgon" har föreningen arrangerat informations- och debattkvällar med deltagande av kommunansvariga:

Den 3 nov. 1976 Informationschefen Hasse Brander om "information centralort - ytterområden, samt kommunorganisation från ytterområdena sett".

Den 1 dec. 1976 Stadsplanarkitekt Jürgen Frenssen om "Kommunplaner för framtidens Hölöområde".

Den 19 jan 1977 Kulturchefen Bengt Skoog och Fritidsnämndens sekreterare om "Kultur och fritidsverksamheten inom Hölö området".

Remissbehandlingar

Södertälje kommun har uttagit Hölö Hembygdsförening som remissinstans. Under året har föreningen remissbehandlat följande ärenden: "Förslag till kommunöversikt -75 över Södertälje kommun". Kommunplanerna "Fysik Riksplanering i Södertälje kommun", Redovisning av planeringsskedet, "Kommunöversikt", "Markdispositionsplan", och "Jordbruksmarksprogram".

I remissvaren har bl a framhållits värdet av att de natursköna och kulturhistoriskt värdefulla områdena runt Ernesidan och Wrå bevaras som strövområden, samt att kommundelens utveckling planeras på så sätt att affärs och kommunal service kan bibehållas vid minst den standard som är i dag.

Verksamhetslokal och Hembygdsgård

Föreningen har i skrivelser till Kulturnämnden och Fastighetschefen m fl framhållit nödvändigheten av att få disponera en lokal för verksamheten. Detta har lett till förhandlingar, som resulterat i att föreningen nu under vinterhalvåret får disponera Kyrkskolans matsal. En mer varaktig lösning på föreningens lokalproblem måste dock åstadkommas under den närmaste tiden.

Förhandlingarna med Stafs gård om att få disponera Rinkeby mangårdsbyggnad till Hembygdsgård har lett till att föreningen t v hyr byggnaden, medan undersökningar göres för att få fram medel till nödvändiga reparationer och en förmånlig uppgörelse på längre sikt med Stafs gård. Skrivelse har sänts till Riksantikvarieämbetet med begäran om medel för renovering och återställande av byggnaden till ursprungsförändret. Länsstyrelsen med Länsantikvarien i spetsen har uppmanat föreningen att begära utredning om att få huset förklarad som "Byggnadsminne". Länsantikvarien anser att huset väl motiverar detta genom sitt stora kulturhistoriska värde. Föreningen har beslutat följa Länsantikvariens rekommendation.

Ekonomi

För verksamheten 1976 har föreningen erhållit ett anslag på 3000 kronor från Kulturnämnden.

Kulturnämndens anslag har dock inte täckt mer än en liten del av verksamheten, enbart arrangemangen runt "Brunnslivsdagen" omsatte cirka 8000:-. Genom inkomster i samband med arrangemangen och genom försäljning av Ivar Högströms skrift "Hölöpasset med Åby brunn" har föreningen kunnat finansiera verksamheten. Det har dessutom blivit ett överskott till kommande verksamheter under 1977. Detta har varit möjligt genom det stora intresse som föreningsmedlemmarna visat och genom de mycket förnämliga gåvor som föreningen fått till lötterierna vid årets arrangemang.

Utredningsgruppen för hembygdsdräkt till Hölöområdet

Gruppen som enligt årsmötebeslut också skall utreda "traditioner i klädedräkthistoria och textilier" inom området, har haft 5 sammankomster under året. För att få så bred bas som möjligt för utredningen ingår 17 stycken i gruppen. Dessa 17 är:

Einar Eriksson, Vera Gustavsson, Ivar Högström, Ingemar Carlsson och Maj-Britt Ström från styrelsen, samt Margareta Björklund, Karin Davidsson, Barbro Gustavsson, Ebon Johansson, Signe Johansson, Margit Jonsson, Gun Larsson, Mimmi Mohlin, Karin Ohlsson, Gun Pettersson, Ingrid Rundqvist och Gulli Lilje.

Gruppen har valt Vera Gustavsson och Karin Davidsson till verksamhetsledare och Mimmi Mohlin till sekreterare. Ett program för utredningsarbetet har utarbetats av Ivar Högström. Detta består av följande 4 huvudpunkter:

1. Hembygdsdräkternas historiska bakgrund och utveckling.
2. Till Hölö-Mörkö knuten klädesdräktstradition.
3. Mörkö dräkten och Tullgarnsdräktens ursprungshistoria.
4. Hur bör en hembygdsdräkt, som skall användas i dag, vara utformad?

2 st böcker om folkdräkter har inköpts som studiematerial. Hemslöjds-konsulenten Ann-Marie von Stockenström har informerat och diskuterat med gruppen om "Folkdräkterna i Södermanland".

Gruppen har också varit på Nordiska Museet och tagit del av hembygdsdräkterna där, samt fått en genomgång av klädedräktens allmänna historia av Intendenten Inga Winzell.

Amanuensen Kerstin Bergdahl på Torekällberget har informerat om hembygdsdräktens uppkomst och traditioner.

Till dessa sammankomster har även intresserade utanför gruppen inbjudits. Gruppens arbete fortgår.

Förvärv och gåvor

Genom förmedling av Maj-Britt och Olle Ström har föreningen av Sveriges Radio kunnat förvärva 17 st. klädda karmstolar (sammanträdesstolar), 2 st. sammanträdesbord med massiva almskivor, samt ett stort parti gardiner av hög kvalité, för den symboliska summan av 220:-. Avsikten med detta förvärv är att kunna möblera en föreningslokal och använda den vid styrelsesammanträden och studiecirkelsammanträden. Till detta ändamål användes möblerna för närvarande i Kyrkskolans matsal.

Föreningen har genom Ivar Högström sparat upp en serie fotografier från Hölö, som Nordiska Museet lät en medarbetare ta år 1918. Bilderna är från Skälby By, Åby By, Sunds By och Hejsta By till bilderna finnes också förklarande text. Dessa för Hölö historia mycket värdefulla handlingar har nu föreningen förvärvat en omgång av.

Som gåvor har föreningen erhållit följande under året:

I samarbete med Torekällberget i Södertälje har föreningen sammanställt material från författarinnan Auda Alm Erikssons produktion av

"bygdespel" från Hölö och Södertäljetrakten i övrigt. Som tack för detta samarbete har föreningen fått en inbunden bok med det insamlade materialet.

Av Rolf Skånman Tjäderleken Mörkö har föreningen erhållit ett album med fotografier från "Brunnslivsdagen".

Av Vera Gustavsson;Vreta har föreningen också erhållit en serie bilder från "Brunnslivsdagen".

Av Gun och Sven Larsson Mälhaga har föreningen erhållit ett mycket intressant "brefkort" från början av 1900-talet. Kortet är sänt till dåvarande bonden på Mälhaga Carl Fredrik Andersson och avsändare är "Vin & Sprituosa Bolaget A Modin" Mälaretorget Stockholm. På kortet står följande meddelande: "Har äran meddela att jag omkring den 17 juni ämnar besöka Eder och vore tacksam, om Ni ville reservera Edra v. order till min ankomst. Högaktningsfullt TH Larsson, ombud för A Modin". Detta var år 1907 och det berättar för oss hur Hölögårdarna gjorde spritinköpen på den tiden.

Av följande personer har föreningen emottagit gåvor till lotterier under året:

Anna-Lisa och Gunnar Eriksson, Helén och Einar Eriksson, Margareta och Lars Eriksson, Vera Gustavsson, Inga-Britt och Ivar Högström, Birgit och Tore Jansson, Maj-Britt och Roland Jeppesen, Ebon och Karl-Erik Johansson, Gudrun och Ingemar Carlsson, Gunnel och Erik Lindqvist, Gun och Sven Larsson, Ulla Tranhammar.

Riks- och Länsorganisationer

Under året har föreningen tecknat medlemskap i "Stockholms läns Hembygdsförbund" samt "Södertälje Fritidsråd". Föreningen är tidigare medlem i "Riksförbundet för Hembygdsvård".

Vid Stockholms läns Hembygdsförbunds årsmöte den 15 maj representerades förening av Vera Gustavsson samt Gunnar och Anna-Lisa Eriksson.

Föreningens ordförande Ivar Högström har av Kulturnämnden valts till Ortsombud i "Torpkommittén" för Södertälje kommun. Torpkommittén är en landsomfattande organisation, som administreras av Riksförbundet för Hembygdsvård och med riksdagsman Ivan Svanström som ordförande.

Marknadsföring och PR

Föreningens arbete har i hög grad uppmärksammats i massmedia under året. Detta har samtidigt varit en bra information om föreningsverksamheten till medlemmar och blivande medlemmar.

Tidningsartiklar har varit införda i följande tidningar:

Södermanlands Nyheter	den 9 febr, 30 mars, 17 april, 9, 16 och 18 aug.
Länstidningen	" 12 febr, 26 mars, samt i oktober
Tidningen Folket	" 20 febr.

En notis har dessutom förekommit i Expressen i februari.

Även Sveriges Radio har uppmärksammat föreningens arbete. I egenskap av föreningens ordförande förekom Ivar Högström tillsammans med informationschef Hasse Brander från Södertälje kommun i ett radioprogram den 24, 25 och 29 oktober.

Vid föreningens studiecirkelsammankomst den 19 januari 1977, över ämnet

kultur och fritidsverksamheten inom Hölöområdet, var Sveriges Radios samhällsredaktion med och gjorde inspelningar.

Tisdagen den 25 jan. 1977 sände Sveriges Radio programmet "Öppen Kanal" från Trombon i Folkets Hus, Södertälje. Programmet handlade om Kulturen i Södertälje och Hölö Hembygdsförening medverkade som representant för hembygdsföreningarna i kommunen.

Administration

Föreningen arbetar på olika sätt för att aktivera medlemmarna och hålla dem underrättade om föreningsverksamheten, som ett led i denna strävan kommer fr o m 1977 följande service att införas:

I samband med utsändandet av årskorten kommer även Verksamhetsberättelsen, Revisionsberättelse och Resultaträkning samt Verksamhetsprogram att ut-sändas till medlemmarna.

För att medlemmarna även under verksamhetsåret skall kunna följa bli a styrelsens arbete och verksamhetsaktiviteten i övrigt, kommer en pärm att finnas på Hölö bibliotek med styrelseprotokoll samt alla andra handlingar från verksamheten.

Hölö den 26 januari 1977

HÖLÖ HEMBYGDSFÖRENING

Ivar Högström	Maj-Britt Ström	Harry Sandberg
Vera Gustavsson	Einar Eriksson	Gunnar Eriksson
Ingemar Carlsson	Olle Ohlsson	Olof Olofsson

HÖLÖ HEMBYGDSFÖRENING

Räkenskapsutdrag för år 1976 1 januari - 31 december

BALANSRÄKNINGAR 1/1 1976 31/12 1976

Tillgångar:

Kassa	127:05	998:10
Postgiro	<u>844:70</u>	<u>5,524:70</u>
Kronor	<u>971:75</u>	<u>6.522:80</u>

Skulder:

Kapital	<u>971:75</u>	<u>6.522:80</u>
Kronor	<u>971:75</u>	<u>6.522:80</u>

Kapital:

Ingående Balans	971:75
Årets överskott	<u>5.551:05</u>
Utgående Balans	<u>Kronor 6.522:80</u>

RESULTATRÄKNING

Kostnader:

Årsavgifter	80:--
Kontorsmaterial och trycksaker	507:--
Porto transporter	282:50
Hyra	1.040:--
Folkdräkter, böcker och musiebesök	2.959:--
Möbler	220:--
Blommor	122:--
Föreläsning	245:50
TV-kannor	108:--
Diverse	65:75
Foton	<u>290:40</u>
	<u>5.920:15</u>
Årets överskott	<u>5.551:05</u>
Kronor	<u>11.471:20</u>

Intäkter:

Medlemsavgifter	3.015:--
Kommunbidrag	3.000:--
Startbidrag	100:--
Årsfesten	1.631:05
Brunnsfesten	3.210:15
Tidningsförsäljn.	515:--

Kronor 11.471:20

Hölö den 17 januari 1977

HÖLÖ HEMBYGDSFÖRENING

Vera Gustafsson/kassör

REVISIONSBERÄTTELSE

Undertecknade som valts till ordinarie revisorer i Hölö Hembygdsförening får härmed avge följande berättelse av föreningens förvaltning tiden 1/1-76 - 31/12-76.

Till fullgörande av vårt uppdrag har vi genomgått föreningens kassabok, granskat inbetalningar och utbetalningar, kontrollerat föreningens postgiron samt tagit del av protokoll och brev.

Föreningens behållning per 31/12-76, kr. 6.522:80

Den av oss företagna revisionen har inte givit anledning till anmärkning, varför vi tillstyrker att full ansvarsfrihet beviljas styrelsen.

Hölö den 20 januari 1977

.....
Ingvar Jonsson

.....
Inger Frisch

BUDGET- OCH VERKSAMHETSFÖRSLAG FÖR VERKSAMHETEN 1977

	<u>Beräknade kostnader</u>
1. Arsmötesförhandlingar, upptryckning av verksamhetsberättelse m m. Arrangemang för gemensam samvaro efter årsmötet.	1.000:-
2. Administrativ verksamhet: Medlemsinformation, utskrifter, kopiering, porton m m.	800:-
3. Utredningsgruppen om lämplig "Hembygdsdräkt" för Hölöområdet, samt traditioner i klädhistoria och textilier inom området. fortsätter sitt arbete.	1.000:-
4. Arrangerande av rundvandring bland Hölö fornlämningar.	600:-
5. Arrangerande av grupppresa för medlemmar till någon trevlig och färdigställd hembygdsgård eller dyl.	2.000:-
6. Utredning och fortsatt arbete med att försöka få igång teaterverksamhet för att uppföra Auda Alm Erikssons bygdespel från Hölö.	500:-
7. Framställning av DIA-bilder från historiska handlingar m m. Inköp av foton som är av värde för Hölö historia och förningens fortsatta verksamhet.	800:-
8. Arrangemang liknande, 1976-års "Brunnslivsdag", för att ge medlemmarna en tidsbild ur Hölöbygdens historia.	2.000:-
9. Fortsatt studiecirkelverksamhet om Hölöbygden och dess historia.	-----
10. Inköp av bildband över Hölö kyrkoarkiv för fortsatt forskning i Hölö historia, samt apparatur för att visa dessa bildband.	2.000:-
11. Upprättande av ett konto för täckande av kostnader, som enskilda styrelsemedlemmar och övriga medlemmar åsamkas genom att uppföra arbetsuppgifter, som styrelsen ålägger dem.	900:-
12. Inköp av kassetbandspelare för att kunna utföra det mycket viktiga arbetet med att spela in vad äldre Hölöbor och Mörköbor har att berätta.	1.000:-
13. Medel för att göra inköp av historiskt värdefulla handlingar och bruksföremål m m vid bodelningar och auktioner inom Hölöområdet.	1.000:-
14. Årsavgift till "Riksförbundet för Hembygdsvård" Årsavgift till "Stockholms läns Hembygdsförbund" Årsavgift till "Södertälje Fritidsråd"	100:-
Summa beräknade kostnader för verksamheten 1977	<u>13.700:-</u> =====

		<u>Beräknade kostnader</u>
	Trpt	13.700:-
Kostnader för hyra av Rinkeby mangårdsbyggnad ev. Hembygdsgård 1976-1977		3.000:-
Summa beräknade totalkostnader 1977		<u>16.700:-</u>
Beräknade intäkter av medlemsavgifter, 217 medlemmar 90 å 20:-, 127 å 10:-	./.	- 3.070:-
Kassabehållning från 1976	./.	<u>- 6.500:-</u>
Resterande kostnader som beräknas täckas med kommunala anslag från kulturnämnden.		<u>7.130:-</u>

Förutsättningen för att Hölö Hembygdsförening skall kunna genomföra sitt ambitiösa program för 1977 är således att föreningen beviljas ett kommunalt anslag på 7.130:-

HÖLÖ HEMBYGDSFÖRENING

Styrelsen